

ประวัติความเป็นมาของหนังสือ เพลงคร่ำครวญ

ทั้ง ห้า บท ของ หนังสือ บทเพลง คร่ำครวญ เป็น เพลง คร่ำครวญ หรือ เพลง แห่ง ความ ทุกข์ ซึ่ง เขียน ขึ้น เกี่ยว กับ การ ทำลาย ประเทศ ยูดาห์ การ ที่ อิสราเอล ถูก นำ ไป เป็น เชลย ใน บาบิโลน และการ ที่ เยเรมีย์ ติดคุก อย่าง ไม่ ยุติธรรม ความ ทุกข์ ของ เยเรมีย์ เป็น ความ ทุกข์ ที่ ด้ รับ การ ดล ใจ จาก พระเจ้า เยเรมีย์ รัก ยูดาห์ เหมือน อย่าง บิดา รัก ลูก และ ภรรยา รัก สามี ของ ตน บท เพลง คร่ำครวญ นี้ พุ ด ถึง พระ เมตตา กรุณา ของ พระเจ้า ด้วย (3:22-23)

เพลงคร่ำครวญบทแรก

¹ กรุง ที่ คับ คั่ง ด้วย พลเมือง มา อ่าง ว่าง อยู่ ได้ หนอ กรุง ที่ รุ่งเรือง อยู่ ท่า ม กลาง ประชาชาติ มาก ภาย เป็น ดั่ง หึง มาย หนอ กรุง ที่ เป็น ดั่ง เจ้า หึง ท่า ม กลาง เมือง ทั้ง หลาย ก็ กลับ เป็น เมือง ขึ้น เขา ไป ² กรุง นั้น ร่ำ ให้ สะ อั้น ใน ราตรี กาล และ น้ำตา ของ เธอ ก็ อาบ แก้ม เธอ จะ หา ใคร ท่า ม กลาง คน ที่ รัก เธอ ให้ มา ปลอบ เธอ ก็ หา ไม่ พบ บรรดา พวก เพื่อน ของ เธอ สิ้น ทุก คน ได้ ทรยศ ต่อ เธอ เขา ทั้ง ปวง กลับ เป็น ศัตรู ของ เธอ ³ ยูดาห์ ได้ ถูก กวาด ไป เป็น เชลย ด้ รับ ความ ทุกข์ ใจ ต้อง ทำงาน อย่าง ทาส เธอ ต้อง พำ นั ก อยู่ ท่า ม กลาง ประชาชาติ ทั้ง หลาย เธอ ไม่ พบ ที่ หยุ ด พัก สงบ เลย บรรดา ผู้ ช่ม เหนง ได้ ไล่ ทัน เธอ เมื่อ เวลา เธอ ทุกข์ ใจ ⁴ ถนน หนทาง ที่ เข้า เมือง ศิโยน ก็ คร่ำครวญ อยู่ เพราะ ไม่มี ผู้ ไใด เดิน ไป ใน

งานเทศกาลที่เคร่งครัดทั้งหลายนั้น บรรดาประตูเมืองของเธอก็รกร้างเสียแล้ว พวกปุโรหิตของเธอได้พากันถอนใจ สาวพรหมจารีทั้งหลายของเธอก็ต้องทนทุกข์ และตัวเธอเองก็ได้รับความขมขื่นยิ่งนัก ⁵ พวกคู่อริของเธอกลายเป็นหัวหน้า พวกศัตรูของเธอได้จำเริญขึ้น ด้วยว่าพระเยโฮวาห์ได้ทรงกระทำให้เธอทนทุกข์ เพราะความทรยศอันมหันต์ของเธอ ลูกเต่าทั้งหลายของเธอ ตกไป เป็นเชลยต่อหน้าคู่อริ ⁶ และความโ่อ่าตระการได้พრაกไปจากธิดาแห่งศิโยนเสียแล้ว พวกเจ้านายของเธอก็กลับเป็นดุจฝูงกวางที่หาทุ่งหญ้าเลี้ยงชีวิตไม่ได้ และได้วิ่งป้อแป้หนีไปข้างหน้าผู้ไล่ติดตาม ⁷ เยรูซาเล็มเมื่อตกอยู่ในยามทุกข์ใจและยามล่าเค็ญก็ได้หวนระลึกถึงสิ่งประเสริฐที่ตนเคยมีในครั้งกระโน้น เมื่อพลเมืองของเธอ ตกอยู่ในมือของคู่อริ และหาว่ามีผู้ใดจะสงเคราะห์เธอไม่ พวกคู่อริเห็นเธอแล้วก็เยาะเย้ยวัน สบาโตทั้งหลายของเธอ ⁸ เยรูซาเล็มได้ทำบาปอย่างใหญ่หลวง เหตุฉะนั้นเธอจึงถูกไล่ออก บรรดาคนที่เคยให้เกียรติเธอก็หลบหลู่เธอ เพราะเหตุเขาทั้งหลายเห็นความเปลือยเปล่าของเธอ เธอเองได้ถอนใจยิ่งและหันหน้าของเธอไปเสีย ⁹ มลทินของเธอก็กรังอยู่ในกระโปรงของเธอ และเธอหาได้คำนึงถึงอนาคตของเธอไม่ ดังนั้นเธอจึงได้เสื่อมทรามลง เร็วอย่างน่าใจหาย เธอก็ไม่มีผู้ใดจะเล้าโลม “โอ ข้าแต่พระเยโฮวาห์ ขอทอດพระเนตรความทุกข์ใจของข้าพระองค์ เพราะพวกศัตรูได้พองตัวขึ้นแล้ว” ¹⁰ พวกศัตรูได้ยื่นมือของเขายึดเอาบรรดาของประเสริฐของเธอ ด้วยเธอได้เห็นบรรดาประชาชาติบุกรุกเข้ามาในสถานบริสุทธิ์ของเธอ คือคนที่พระองค์ได้ทรงห้ามไม่ให้เข้ามาใน

ชุมนุมชนของพระองค์ ¹¹ บรรดาพลเมืองของเธอได้ถอนใจใหญ่ เขาทั้งหลายเสาะหาอาหาร และพวกเขาได้เอาของประเสริฐของตัวออกแลกอาหารกิน เพื่อจะได้ประทังชีวิต “โอ ข้าแต่พระเยโฮวาห์ ขอทรงทอดพระเนตร และพิจารณา เพราะข้าพระองค์เป็นที่เหยียดหยามเสียแล้ว” ¹² “ดูก่อน ท่านทั้งหลายที่เดินผ่านไป ท่านไม่เกิดความรู้สึกอะไรบ้างหรือ ดูเถิด จงดูซิว่ามีความทุกข์อันใดบ้างใหม่ที่เหมือน ความทุกข์ที่มาสู่ข้าพเจ้า เป็น ความทุกข์ ซึ่งพระเยโฮวาห์ได้ทรงกระทำแก่ข้าพเจ้า ในวันที่พระองค์ทรงกริ้วข้าพเจ้าอย่างเกรี้ยวกราดนั้น ¹³ พระองค์ได้ทรงส่งเพลิงลงมาจากเบื้องบนให้เข้าไปเหนือกระดูกทั้งหลายของข้าพเจ้า และเพลิงนั้นก็มิช้ชนะต่อกระดูกเหล่านั้น พระองค์ได้ทรงกางดาบไว้ ดักเท้าของข้าพเจ้า พระองค์ได้ทรงกระทำให้ข้าพเจ้า ต้องหันกลับ พระองค์ได้ทรงกระทำให้ข้าพเจ้า โดดเดี่ยวอ้างว้าง และอ่อนระอาตตลอดทั้งวัน ¹⁴ แยกแ่กการละเมิดทั้ง มวลของข้าพเจ้า ก็ถูกรวบ เข้า โดยพระหัตถ์ของพระองค์ ทรงรวบมัดไว้ แยกนั้นรัด-ring รอบคอข้าพเจ้า พระองค์ได้ทรงกระทำให้กำลังข้าพเจ้า ถอยไป องค์พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงมอบข้าพเจ้าไว้ในมือของเขาทั้งหลาย ซึ่งข้าพเจ้าไม่สามารถต่อต้านได้ ¹⁵ องค์พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงเหยียบบรรดาผู้มีกำลังแข็งแกร่งของข้าพเจ้าไว้ใต้พระบาทท่ามกลางข้าพเจ้า พระองค์ได้ทรงเกณฑ์ชุมนุมชนเข้ามาต่อสู้อข้าพเจ้า เพื่อ จะขยี้ชายฉกรรจ์ของข้าพเจ้า ให้แหลกไป องค์พระผู้ เป็น เจ้า ได้ ทรง ย่ำ บุตร สาว พรหมจารีแห่งยูดาห์ ตั้งเหยียบ ผลองุ่นลงในบ่อย่ำองุ่น ¹⁶ เพราะเรื่องเหล่านี้ข้าพเจ้าจึงร้องไห้ นัยน์ตาของข้าพเจ้า เออ นัยน์ตาของข้าพเจ้า มีน้ำตาไหลลง มา เพราะ ผู้ ปลอบโยนที่ ควร

จะปลอบประโลมใจข้าพเจ้าก็อยู่ไกลจากข้าพเจ้า ลูกๆของข้าพเจ้าก็ โดดเดี่ยว อ่างร้าง เพราะ พวก ศัตรูได้ชัยชนะ”

17 เมือง ศิ โยน ได้เหยีย ดมือ ทั้ง สอง ออก แต่ก็ไม่มีใครที่ เล้าโลม เธอ ได้ พระ เย โหวาท์ ทรง มี พระ บัญชา เรื่อง ยา โค บว่า ให้พวก คู่อริล้อม ยา โคบไว้ เยรูซาเล็ม เป็น ดั่ง ผู้หญิงเมื่อมีประจำเดือนท่ามกลางเขาทั้งหลาย 18 “พระเยโฮวาท์ทรงชอบธรรมแล้ว เพราะข้าพเจ้าได้ กบฏต่อพระบัญญัติของพระองค์ ดูก่อนบรรดาชนชาติทั้งหลาย ข้าพเจ้าขอท่านได้ ฟัง และขอ มา มอง ดู ความ ทน ทุกข์ ของ ข้าพเจ้า สาวพรหมจารีของข้าพเจ้า และหนุ่มๆของข้าพเจ้า ตกไป เป็น เชลย แล้ว 19 ข้าพเจ้า ได้ ร้อง เรียก บรรดา คน รัก ของ ข้าพเจ้า แต่เขาทั้งหลายได้หลอกลวงข้าพเจ้า พวกปุโรหิต และพวก ผู้ใหญ่ของข้าพเจ้า ก็ ตาย ที่กลาง เมือง ขณะเมื่อ เขาออกหาอาหารเพื่อประทังชีวิตของตน 20 โอ ข้าแต่พระเยโฮวาท์ โปรดทอดพระเนตร เพราะข้า พระองค์มีความทุกข์ จิตใจของข้าพระองค์มีความทรมันทุราย จิตใจของข้าพระองค์ยุ่งเหยิง เพราะข้า พระองค์ มัก กบฏ อย่าง ร้ายกาจ นอกบ้าน มี คน ต้อง คม ดาบ ตาย ในบ้าน ก็ เหมือน มฤตยู 21 เขาทั้งหลายได้ยินว่า ข้าพระองค์ถอนใจอย่างไร หากมีผู้ใดปลอบโยนข้า พระองค์ไม่ บรรดาศัตรูของข้าพระองค์ได้ยินถึงเหตุร้ายที่ตกแก่ข้าพระองค์ เขาทั้งหลายก็พากันดิใจที่พระองค์ได้ทรง กระทำ อย่าง นี้ พระองค์จะ ทรง นำ วาระที่พระองค์ทรงประกาศไว้ นั้น ให้มาถึง และเขาทั้งหลายจะเป็นอย่าง ที่ข้าพระองค์เป็นอยู่ นี้ 22 ขอให้บรรดาการชั่วของ เขาทั้งหลายมาปรากฏต่อพระพักตร์พระองค์ และขอทรงกระทำแก่เขาทั้งหลาย เหมือนที่พระองค์ได้ทรงกระทำแก่ข้าพระองค์ เพราะ การ ละเมิด ทั้ง สิ้น ของ ข้า พระองค์เกิด

ด้วยความสะท้อนถอนใจของข้าพระองค์นั้นมากมายหลายครั้ง และจิตใจของข้าพระองค์ก็อ่อนเพลียเต็มทีแล้ว”

2

เพลงคร่ำครวญบทที่สอง

1 ด้วย พระพิโรธ องค์พระ ผู้ เป็น เจ้า ทรง ใช้ เมฆ บัง
 ธิดา ของ ศิ โยน นอ พระองค์ได้ทรง เหวี่ยง สง่า ราศี ของ
 อิสราเอลให้ตกลงจากฟ้าถึงดิน พระองค์มิได้ทรงระลึกถึง
 แทน ร่อง พระบาท ของ พระองค์ เลย ใน ยาม ที่ พระองค์ ทรง
 กริ้ว 2 องค์พระ ผู้ เป็น เจ้า ทรง กลืน ที่ อยู่ ทั้ง ลิ่น ของ ยา
 โคบ เสีย แล้ว และ ไม่ ทรง เมตตา พระองค์ได้ทรง พัง ป้อม
 ปราการ ทั้ง หลาย ของ ธิดา แห่ง ยู ดาห์ ให้ลง ด้วย พระพิโรธ
 ของ พระองค์ พระองค์ได้ทรง ทลาย ป้อม ปราการ เหล่า นั้น
 ลงถึงดิน และ ทรง กระทำ ให้ ราช อาณาจักร และ เจ้า นาย
 ทั้ง หลาย ใน นั้น เป็น มลทิน ไป 3 พระองค์ได้ทรง ตัด บรรดา
 เขา แห่ง อิส รา เอล ให้ ขาด ลิ่น ไป ด้วย พระ พิโรธ อัน รุน
 แรง ของ พระองค์ พระองค์ทรง ดึง พระหัตถ์ เบื้อง ขวา ของ
 พระองค์ กลับ มา เสีย จาก เขา ต่อ หน้า ศัตรู และ พระองค์
 ทรง เผา ผลาญ คน ยา โคบ ดุจ เพลิง ลูก โพล่ง ไหม้ ไป รอบๆ
 4 พระองค์ทรง โกง ธนู ของ พระ องค์ อย่าง ศัตรู ทรง ยก
 พระหัตถ์ เบื้อง ขวา ที่ ทำ บังจามิตร และได้ ทรง ประหาร
 บรรดาคนที่ตาของเราจะรอดได้นั้นเสียในกระโจมของธิดา
 แห่ง ศิ โยน พระองค์ได้ทรง ระบาย พระพิโรธ ของ พระองค์
 ออกมาดุจเพลิง 5 องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงเป็นเหมือนศัตรู
 พระองค์ได้ทรงกลืนพวกอิสราเอลเสีย พระองค์ได้ทรงกลืน
 บรรดา วัง ของ เขา หมด และได้ ทรง ทำลาย ที่ กำบัง ของ
 เขา ให้ ทรง ทวี ความ เศร้า โศก และการ คร่ำครวญ ใน ธิดา
 แห่ง ยู ดาห์ 6 พระองค์ได้ทรง พัง พลับพลา ของ พระองค์
 เสีย เหมือนหนึ่ง เป็น เพิง ใน สวน ทรง ทำลาย สถานที่ ประ

ชุมทั้ง หลาย ของ พระองค์ พระ เย โห วาห์ ได้ทรง กระทำ
 ทั้ง เทศกาล ตาม กำหนด และ วัน สะบา โด ให้ ลืม เลือน ไป
 ใน คีโยน ด้วย พระพิโรธ อัน เดือดดาล พระองค์ ทรง ดูถูก
 กษัตริย์ และ ปุโรหิต ⁷ องค์พระ ผู้ เป็น เจ้า ได้ทรง ทิ้ง แทน
 บูชาของพระองค์ เสีย พระองค์ ทรง เกลียดสถาน บริสุทธีของ
 พระองค์ กำแพง วัง ทั้ง หลาย นั้น พระองค์ ได้ทรง มอบ ไว้
 ใน เจ็อม มือ ศัตรู เขา ทั้ง หลาย ได้ ส่ง เสียง อึกทึก ใน พระ
 นิเวศ แห่ง พระ เย โห วาห์ เหมือน อย่าง ใน วัน เทศกาล ตาม
 กำหนด ⁸ พระ เย โห วาห์ ได้ทรง ตั้ง พระทัย ไว้แล้วว่า จะ
 ทำลาย กำแพง ของ ธิดา แห่ง คีโยน เสีย พระองค์ ได้ทรง ชิง
 เส้นวัด ไว้แล้ว พระองค์ มี ได้ทรง หุดพระหัตถ์ เลิกการ ทำลาย
 เหตุฉะนี้ พระองค์ ได้ทรง กระทำ ให้ เนิน ดิน และ กำ แพง
 นั้น คร่ำครวญ ให้ รุกด โทม ร่วงโรย ไป ด้วย กัน ⁹ ประตู่ เมือง
 คีโยน ทั้ง สิ้น รุกด ลง ใน ดิน แล้ว พระองค์ ได้ทรง ทำลาย และ
 ทรง หัก ดาล ประตู่ ทั้ง ปวง เสีย สิ้น กษัตริย์ และ เจ้า นาย ทั้ง
 หลาย แห่ง คีโยน ก็ ตก อยู่ ท่ามกลาง ประชาชาติ ไม่มี พระ
 ราช บัญญัติ อีก ต่อ ไป บรรดา ผู้ พยากรณ์ แห่ง เมือง คีโยน
 หา ได้ รับ นิमित จาก พระ เย โห วาห์ อีก ไม่ ¹⁰ พวก ผู้ใหญ่ ของ
 ธิดา แห่ง คีโยน ก็ กำลัง นั่ง เจ็บ อยู่ บน พื้น แผ่น ดิน เขา ทั้ง
 หลาย เอา ผง คลิ ดิน ชัด ขึ้น บน ศิระษะ ของ ตัว และ นุ่ง ห่ม ผ้า
 กระสอบ สาว พรหม จารี ทั้ง หลาย แห่ง กรุง เยรูซา เล็ม คอดก
 ไป ถึง ดิน ¹¹ นัยน์ตา ของ ข้าพ เจ้า ก็ ร่วงโรย เพราะ ร้อง ให้ จิต
 วิญญาน ของ ข้าพ เจ้า ก็ ระทม เพราะ ความ พิณา คของ ธิดา
 แห่ง ชนชาติ ของ ข้าพ เจ้า ตับ ของ ข้าพ เจ้า เทอ กบน พื้น ดิน
 และ เพราะ เหล่า เด็ก เล็ก และ เด็ก ที่ ยัง ดูด นม นั้น เป็น ลม
 สลบ อยู่ ตาม ถนน ใน กรุง ¹² ลูก ทั้ง หลาย ถ้าม แม่ ของ ตัว ว่า
 “แม่ จำ ข้าว และ น้ำ อุ่น อยู่ ที่ ไหน” ขณะ เมื่อ เขา เป็น ลม ดูจ

คนที่ถูกบาดเจ็บตามถนนในกรุง เมื่อชีวิตของเขาต้องเพ
ออกที่อกแม่ของเขาทั้งหลาย 13 โอ ธิดาแห่งเยรูซาเล็ม
เอ๋ย ข้าพเจ้าจะเอาอะไรมาเป็นพยานฝ่ายเจ้าได้ ข้าพเจ้า
จะเปรียบเจ้ากับอะไร โอ ธิดาพรหมจารีแห่งศิโยน เอ๋ย
ข้าพเจ้าจะหาอะไรที่มาเทียบกับเจ้าได้เล่า เพื่อข้าพเจ้าจะ
เล่าโลมเจ้าได้ เพราะความอัปปางของเจ้าก็ใหญ่เทียบเท่า
สมุทร ผู้ใดจะรักษาเจ้าได้เล่า 14 ผู้พยากรณ์ทั้งหลายของ
เจ้าได้เห็นสิ่งที่โง่เขลาและไร้สาระมาบอกเจ้า แทนที่เจ้า
จะเผย ความ ชั่ว ชั่ว ของ เจ้า ออก มา ให้ประจักษ์ เพื่อ จะ
ให้เจ้ากลับสู่สภาพดี เจ้าทั้งหลายกลับได้เห็นภาระที่เทียบ
เท็จอัน เป็น เหตุให้ เกิดการ เนรเทศ 15 บรรดา คน ที่ได้ ผ่าน
ไป มา ก็ ตบมือ เยาะ เย้ย เจ้า เจ้า ทั้ง หลาย ได้ เย้ย หยัน และ
ได้ สัน คีระ ษะ ใส่ ธิดา แห่ง เยรูซาเล็ม แล้ว ว่า “นี่หรือ คือ กรุง
ที่คนทั้งหลายได้ขนานนามว่า งามหมดจด ว่า เป็น ความ
ชื่นชม ยินดี ของ คน ทั่ว ทั้ง โลก” 16 บรรดา คั ต รู ของ เจ้า ได้
อ้า ปาก ตะ โทณ โทณ ทะ นา เจ้า เจ้า ทั้ง หลาย เย้ย หยัน และ
ขบ เขี้ยว เคี้ยว ฟัน เจ้า พากัน ร้อง ว่า “พวก เรา ได้ กลืน เมือง
นี้ แล้ว วัน นี้ แห ละ คือ วัน ที่ พวก เรา ได้ จ้อง มอง หา พวก
เรา ได้ พบ แล้ว พวก เรา เห็น แล้ว” 17 พระ เย โห วา ห์ ได้ ทรง
กระทำ ตาม พระ ประสงค์ แล้ว ได้ ทรง กระทำ ให้ พระ ดำ รัส
ของ พระ องค์ สำ เร็จ ตาม ที่ พระ องค์ ได้ บัญ ษา ไว้ นาน แล้ว
พระ องค์ ก็ ได้ ทรง ทำ ลาย อย่าง ไม่มี พระ เมตตา พระ องค์ ทรง
กระทำ ให้ คั ต รู เปร ม ปรี ดี เย้ย เจ้า พระ องค์ ได้ ทรง ชู เขา ของ
พวก คั ต รู ของ เจ้า ขึ้น 18 จิต ใจ ของ เจ้า ทั้ง หลาย ร้อง ทูล
องค์ พระ ผู้ เป็น เจ้า โอ กำ แพง ของ ธิดา แห่ง ศิ โย น เอ๋ย จง
ให้น้ำตา ไหล ลง ดุจ สาย น้ำ ทั้ง กลาง วัน และ กลาง คิน อย่า
ให้ เจ้า ได้ หยุด พัก อย่า ให้ แก้ว ตา ของ เจ้า หยุด หย่อน เลย 19 จง
ลุก ขึ้น ร้อง ให้ ใน กลาง คิน ใน ต้น ยาม จง ระบาย ความ ใน ใจ

ของเจ้าออกอย่างน้ำตรงพระพักตร์องค์พระผู้เป็นเจ้า จง
 ชูมือทั้งสองของเจ้าขึ้นตรงไปยังพระองค์เพื่อขอชีวิตของ
 บรรดาลูกเล็กเด็กแดงของเจ้า ที่หิวจนเป็นลมสลบไป ตาม
 หัวถนนหนทางทุกแห่ง ²⁰ โอ ข้าแต่พระเยโฮวาห์ ขอทอด
 พระเนตร และพิจารณาเถิดว่า พระองค์ได้ทรงกระทำการ
 เช่นนี้แก่ผู้ใด ควรที่พวกผู้หญิงจะกินลูกของตนหรือ จะกิน
 ทารกที่ยังอุ้มอยู่หรือ พวกปุโรหิตและพวกผู้พยากรณ์ควร
 จะถูกประหารในสถานบริสุทธิ์ขององค์พระผู้เป็นเจ้าหรือ
²¹ คนหนุ่ม และคนแก่นอนเหยียดอยู่ตามพื้นดินในถนน
 สาวพรหมจารีและชายหนุ่มของข้าพระองค์ถูกคมดาบหวด
 ล้มลงแล้ว พระองค์ได้ทรงประหารเขาในวันเมื่อพระองค์
 ทรงกริ้ว ได้ทรงสังหารเขาเสียโดยปราศจาก พระกรุณา
²² พระองค์ได้ทรงเรียกผู้ที่ข้าพระองค์กลัวรอบทุกด้านมา
 อย่างในวันเทศกาล พอถึงวันที่พระเยโฮวาห์ทรงพระพิโรธ
 ก็ไม่มีสักคนหนึ่งหนีเอาตัวรอดได้ หรือคงเหลือตกค้างรอด
 ตายอยู่ ผู้ที่ข้าพระองค์ได้อุ้มชูและเลี้ยงดูมานั้น ศัตรูของข้า
 พระองค์ได้เผาผลาญเสียหมดแล้ว

3

เพลงคร่ำครวญบทที่สาม

¹ ข้าพเจ้าเป็นคนที่ได้เห็นความทุกข์ใจ โดยไม่เรียวแห่ง
 พระพิโรธ ของพระองค์ ² พระองค์ทรงนำ และพาข้าพเจ้า
 มาในความมืด และไม่ใช้ในความสว่าง ³ แท้จริงพระองค์
 ทรงหัน มา ต่อสู้ข้าพเจ้า พระองค์ทรง พลิก พระหัตถ์ ของ
 พระองค์ต่อสู้ข้าพเจ้า อยู่ ตล อดวันรำไป ⁴ เนื้อ และ หนัง
 ข้าพเจ้า พระองค์ ทรง กระทำให้ชุป ซิด ไป พระองค์ทรง หัก
 กระดูกข้าพเจ้าแล้ว ⁵ พระองค์ทรงสร้างรั้วขังข้าพเจ้า ทรง

เอาความขมขื่นและความทุกข์ยากลำบากล้อมข้าพเจ้าไว้
 6 พระองค์ได้ทรงบังคับข้าพเจ้าให้อยู่ในที่มืด ดูคนที่ยายนานแล้ว 7 พระองค์ทรงกระทำรั้วต้นไม้ล้อมข้าพเจ้าไว้เพื่อจะกักไม่ให้ออกไปได้ พระองค์ทรงตีตรวนหนักล้ามข้าพเจ้าไว้ 8 ยิ่งกว่านั้น เมื่อข้าพเจ้าร้องและตะโกน พระองค์มีทรงฟัง คำอธิษฐานของข้าพเจ้า 9 พระองค์ทรงล้อมทางทั้งหลายของข้าพเจ้าด้วยก้อนหินที่สกด พระองค์ทรงกระทำให้หนทางข้าพเจ้า คด เคี้ยว ไป 10 ที่ข้าพเจ้า พระองค์ทรงทำท่าทำดูจ หมี คอย ตระ ครุ บ และ ดั่ง สิงโต แอบ ซุ่ม อยู่ในที่ลับ 11 พระองค์ทรงหันเหทางของข้าพเจ้าไปเสีย และฉีกข้าพเจ้า เป็น ชิ้นๆ พระองค์ทรงกระทำให้ข้าพเจ้า ต้อง โดดเดี่ยว อ้างว้าง 12 พระองค์ทรงโค้ง ธนุ ของพระองค์ และเอาข้าพเจ้า ตั้ง เป็น เป้า สำหรับ ลูกธนู 13 พระองค์ทรง เอา ลูกธนู ใน แล่ง ของ พระองค์ ยิ่ง เข้า ใน หัวใจ ของ ข้าพเจ้า แล้ว 14 ข้าพเจ้า ได้ กลายเป็น ที่ นินทา ให้ คนชาติ ทั้ง หลาย หัวเราะเยาะ เป็น เนื้อ เพลง ให้ เขา ร้อง เล่น วัน ยัง คำ 15 พระองค์ทรงให้ข้าพเจ้า บริโภค ผัก รส ขม จน ซ้ำ พระองค์ทรงให้ข้าพเจ้า เมา ไป ด้วย บอระเพ็ด 16 พระองค์กระทำ ให้ ฟัน ข้าพเจ้า หัก โดย เคี้ยว ก้อน กรวด และ ทรง ปกคลุม ข้าพเจ้า ด้วย ขี้เถา 17 พระองค์กระทำ ให้ จิต วิญญาน ของ ข้าพเจ้า ขาด ความสงบ สุข จน ข้าพเจ้า สัม ความ มั่งคั่ง ว่า เป็น อะไร 18 ข้าพเจ้า จึง ว่า “กำลัง และ ความหวัง ซึ่ง ข้าพเจ้า ได้ จาก พระเยโฮวาห์ ก็ ตับ หมด” 19 ขอ ทรง จำ ความ ทุกข์ใจ และ ความ ทรมาน ของ ข้าพเจ้า อัน เป็น บอระเพ็ด และ ดี หมี 20 จิต วิญญาน ของ ข้าพเจ้า ยัง นึก ถึง เนื่องๆ และ ต้อง ค้อม ลง ภายใน ตัว ข้าพเจ้า 21 ข้าพเจ้า หวน คิด ขึ้น มา ได้ ข้าพเจ้า จึง มี ความหวัง 22 เพราะ เหตุ พระเมตตา ของ พระเยโฮวาห์ เรา จึง ไม่ สูญ สิ้น ไป เพราะ พระเมตตา ของ พระองค์ ไม่มี สิ้น สุด 23 เป็น ของ

ใหม่อยู่ตลอดเวลาเข้า ความสัตย์ซื่อของพระองค์ใหญ่ยิ่งนัก
 24 จิตใจของข้าพเจ้าว่า “พระเยโฮวาห์ทรงเป็นส่วนของ
 ข้าพเจ้า เหตุฉะนั้นข้าพเจ้าจะหวังในพระองค์” 25 พระเยโฮ
 วาห์ทรงดีต่อคนทั้งปวงที่คอยท่าพระองค์อยู่ และทรงดี
 ต่อจิตวิญญาณที่แสวงหาพระองค์ 26 เป็นการดีที่คนเราจะ
 หวังใจและรอคอยความรอดจากพระเยโฮวาห์ด้วยความ
 สงบ 27 เป็นการดีที่คนเราจะแบกแอกในปฐมวัย 28 ให้เขา
 นั่งเงียบๆอยู่แต่ลำพัง เพราะพระองค์ทรงวางแอกนั้นเอง
 29 ให้เขาเอาปากจืดไว้ในผงคลีดิน ถ้าทำดังนั้นชะรอยจะ
 มีหวัง 30 ให้เขาเอียงแอกให้ผู้ที่ตบเขา ให้เขายอมรับความ
 อับอายอย่างเต็มเปี่ยมเถิด 31 ด้วยว่าองค์พระผู้เป็นเจ้า
 จะไม่ทรงละทิ้ง เป็นนิตย์ดอก 32 แม้พระองค์ทรงกระทำ
 ให้เกิดความเศร้าโศก พระองค์จะทรงพระกรุณาตามความ
 เมตตาอันล้นเหลือของพระองค์ 33 เพราะพระองค์ทรง
 กระทำให้ใครเกิดความทุกข์ใจ หรือให้บุตรทั้งหลายของ
 มนุษย์มีความโศกด้วยขอบพระทัยก็หามิได้ 34 การเหยียบ
 ย่ำบรรดาเขลยแห่งแผ่นดินโลกไว้ได้เท่ากิติ 35 การตัด
 สิทธิของมนุษย์ผู้หนึ่งผู้ใดต่อพระพักตร์ผู้ใหญ่ยิ่งสูงสุดกิติ
 36 การตัดสิน กลับ สัตย์ใน คดีของมนุษย์กิติ องค์พระผู้
 เป็นเจ้าไม่ทรงพอพระทัยเลย 37 ผู้ใดจะสั่งและให้เป็น
 ไปได้นอกจากเมื่อองค์พระผู้เป็นเจ้าทรงบัญชาให้เป็นไป
 38 จากพระโอษฐ์ของพระผู้สูงสุดนั้นไม่ใช่มีมาทั้งร้ายและ
 ดีหรือ 39 มนุษย์เป็นๆจะไปบ่นเอากับใคร คือมนุษย์ที่ถูก
 ทำโทษ เพราะบาปของตน 40 ให้พวกเราทดสอบ และ
 พิจารณาวีธีของพวกเรา และกลับมาหาพระเยโฮวาห์เถิด
 41 ให้พวกเรายกจิตใจและมือของพวกเราขึ้นต่อพระเจ้าใน
 ฟา สวรรค์ทูลว่า 42 “พวกข้าพระองค์ได้ทรยศ และได้กบฏ

แล้ว และพระองค์ ยัง ไม่ได้ทรง อภัยโทษ ⁴³ พระองค์ทรง
ห่ม ความ กริ้ว และ ช่มเหง พวก ข้า พระองค์ ได้ทรง ประหาร
อย่างไม่สงสาร ⁴⁴ พระองค์ทรงคลุมพระองค์ไว้เสียด้วยเมฆ
เพื่อ ว่าการ อธิษฐาน ของ พวก ข้า พระองค์ จะ ไม่ทะลุไป ถึง
พระองค์ได้ ⁴⁵ พระองค์ได้ทรงกระทำให้พวกข้าพระองค์เป็น
เหมือนหยากเหี่ยว และมุลฝอยอยู่ในท่ามกลางชนชาติทั้ง
หลาย ⁴⁶ บรรดาศัตรูของ พวก ข้า พระองค์ ได้เอาปาก ตะโกน
โพนทนาว่าพวกข้าพระองค์ ⁴⁷ ความหวาด และ กบฏ มา
ถึงข้าพระองค์ทั้งหลาย ทั้ง การรกร้าง ว่างเปล่า และ ความ
พินาศ ⁴⁸ น้ำตา ของ ข้า พระองค์ ไหล เป็น แม่น้ำ เนื่อง ด้วย
ความพินาศ แห่ง ภูต ของ ชนชาติ ของ ข้า พระองค์ ⁴⁹ น้ำตา
ของ ข้า พระองค์ ไหล ลง ไม่ หยุด และ ไม่มีเวลา สร้าง เลย
⁵⁰ กว่า พระเยโฮวาห์ จะ ทอด พระเนตร ลง แล ดู จาก สวรรค์
⁵¹ นัยน์ตา ของ ข้า พระองค์ ทำให้ ใจ ข้า พระองค์ ระทม เพราะ
เหตุบรรดาบุตรสาว แห่ง กรุง ข้า พระองค์ ⁵² พวก ที่ ตั้ง ตน เป็น
ศัตรู ต่อ ข้า พระองค์ โดย ไม่มี เหตุ นั้น ได้ ขับ ไล่ ข้า พระองค์ ตั้ง
ขับ ไล่ นก ⁵³ เขาทั้งหลาย จะ ตัด ชีวิต ของ ข้า พระองค์ เสีย ใน คุก
ใต้ดิน และ เอา หิน ก้อน หนึ่ง ท่ม ไล่ ข้า พระองค์ ⁵⁴ น้ำ ได้ ท่วม
ศีรษะ ของ ข้า พระองค์ ข้า พระองค์ ว่า 'ข้าพเจ้า ถูก ฝน ฤดู
แฉะ แล้ว' ⁵⁵ โอ ข้า แต่ พระเยโฮวาห์ ข้า พระองค์ ได้ ร้อง ออก
พระนาม ของ พระองค์ จาก ที่ ลึก ใน คุก ใต้ดิน ⁵⁶ พระองค์ ทรง
สดับ เสียง ข้า พระองค์ ที่ ว่า 'ขออย่า ทรง จุก พระกรรม ต่อ ลม
หายใจ และการ ร้อง ทูล ของ ข้า พระองค์' ⁵⁷ พระองค์ ทรง เข้า
มา ใกล้ ใน วันที่ ข้า พระองค์ ร้อง ทูล พระองค์ พระองค์ ตรัส ว่า
'ไม่ต้องกลัว' ⁵⁸ โอ ข้า แต่ องค์ พระผู้ เป็น เจ้า พระองค์ ได้ ทรง
เข้า กับ คดี ของ จิต ใจ ข้า พระองค์ แล้ว พระองค์ ทรง ไล่ ชีวิต
ข้า พระองค์ ⁵⁹ โอ ข้า แต่ พระเยโฮวาห์ พระองค์ ทรง เห็น ที่
เขา ผิด ต่อ ข้า พระองค์ แล้ว ขอ ทรง พิพากษา คดี ของ ข้า

พระองค์เกิด ⁶⁰ พระองค์ได้ทรงเห็นการแก้แค้นทั้งสิ้นของ
 เขา และบรรดาแผนการทำร้ายข้าพระองค์แล้ว ⁶¹ โอ ข้าแต่
 พระเยโฮวาห์ พระองค์ทรงไถ่ยืมข้าเยาะเย้ย และบรรดา
 แผนการทำร้ายข้าพระองค์แล้ว ⁶² คือริมฝีปากและความ
 คิดของผู้ที่ได้รุกรานข้าพระองค์ ก็ต่อสู้อข้าพระองค์อยู่วันยัง
 ค่ำ ⁶³ ดูเถิด ไม่ว่าเขาจะนั่งหรือลุก ตัวข้าพระองค์ก็เป็นเนื้อ
 เพลงให้เขาร้องเล่น ⁶⁴ โอ ข้าแต่พระเยโฮวาห์ ขอพระองค์
 ทรงสนองเขาทั้งหลายตามการกระทำแห่งน้ำมือของเขา
⁶⁵ ขอพระองค์ทรงกระทำให้อใจของเขา ทั้ง ปวง โศก เศร้า
 ขอให้คำสาปของพระองค์ ตกเหนือเขา ⁶⁶ ขอพระองค์ทรง
 รังควานและทำลายเขาเสียด้วยพระพิโรธจากใต้ฟ้าสวรรค์
 ของพระเยโฮวาห์”

4

เพลงคร่ำครวญบทที่สี่

¹ น้อย่างไร หนอ ทอง คำจึงมีสิสลัว และ ทอง คำ
 เนื้อดีก็เปลี่ยนไป เพชรพลอยแห่งสถานบริสุทธิ์ที่งอยู่เกลื่อน
 นก ลาด ตาม ทุกหัว ถนน ² บุตรชาย ผู้ประเสริฐของกรุงศิ
 โยเน มี คำ เปรียบ ได้ กับ ทอง คำ เนื้อดีนั้น ถูก ติ ราคา เพียง
 เท่า หม้อดินที่ ปั้น ขึ้น ด้วย มือ ของ ช่าง หม้อ เท่านั้น หนอ
³ แม้แต่สัตว์ประหลาดทะเลยังได้เอานมออกให้ลูกของมัน
 ดูด แต่ริดาแห่งชนชาติของข้าพเจ้าก็ใจร้าย ดุจนกกระจอก
 เทศในถิ่นทุรกันดาร ⁴ ลิ่นของทารกที่ยังไม่หย่านมกระหาย
 จนติดเพดาน พวกเด็กได้ขออาหาร แต่ไม่มีใครยื่นให้เขา
⁵ คนทั้งปวงที่เคยรับประทานอาหารอย่างเลิศหรูกลับต้อง
 โดดเดี่ยวอยู่ตามถนน คนทั้งหลายที่เติบโตมาด้วยเสื้อสี
 แดง สดก ลับ ต้อง กอด กอง มูล สัตว์ ⁶ เพราะโทษ ความ ชั่ว
 ชั่วของริดาแห่งชนชาติข้าพเจ้านั้นก็ใหญ่โตกว่าโทษบาป

ของเมือง โสโดม ที่ต้องคว่ำทลายลงในพริบตาเดียว โดยไม่มีมือใครได้แตะต้องเลย ⁷ พวกนาศิร์ของเธอบริสุทธิ์กว่าหิมะ และขาวกว่าน้ำมัน ผิวพรรณของเขาเปล่งปลั่งยิ่งกว่ามุกดา เขามีรูปร่างงามดั่งไฟทूरย์ ⁸ บัดนี้ผิวพรรณของเขาก็ดำยิ่งกว่าถ่านหิน ใครๆตามถนนก็จำเขาไม่ได้ หน้่งของเขาเหี่ยวหุ่มกระดูกและซุบราวกับไม้เสียบ ⁹ คนที่ตายด้วยคมดาบยังดีกว่าคนที่ต้องอดอยากตาย เพราะคนเหล่านี้ค่อยผอมค่อยตายไป ถูกแทงทะลุเพราะขาดผลจากท้องนา ¹⁰ มือของหญิงที่ใจอ่อนกลับเอาลูกของตัวต้มกิน ลูกที่ถูกต้มเป็นอาหารนั้นกินกันเมื่อยามหายนะมาสู่ริดาแห่งชนชาติของข้าพเจ้า ¹¹ พระเยโฮวาห์ทรงบันดาลโทโสออกมาแล้ว พระองค์ทรงเทพะพิโรธอันเกรี้ยวกราดของพระองค์ลงแล้ว และได้ทรงจุดไฟขึ้นในกรุงศิโยน ซึ่งเผาผลาญรากของเมืองนั้น ¹² กษัตริย์ทั้งปวงแห่งแผ่นดินโลก และบรรดาชาวพิภพพากันไม่เชื่อว่าคู่อริหรือศัตรูจะได้เข้าไปในประตูกรุงเยรูซาเล็มได้ ¹³ เพราะความผิดบาปของพวกผู้พยากรณ์ของกรุงศิโยน และเพราะความชั่วช้าของพวกปุโรหิตของกรุงนั้น ที่ได้กระทำโลหิตของชอบธรรมให้ไหลออกในท่ามกลางกรุง ¹⁴ เขาทั้งหลายเดินเปะปะและตาบอดไปตามถนน ทำตัวให้มลทินด้วยโลหิต จนคนจะจับต้องไม่ได้ที่เสื้อผ้าของเขา ¹⁵ คนทั้งหลายร้องบอกเขาว่า “ไปซิ มลทินจริง ไปเถอะ ไป ย่ำมาถูกต้องนะ” เมื่อเขาเหล่านั้นหนีไป เป็นคนพเนจร พลเมืองของประชาชาติพูดกันว่า “เขาต้องไม่อยู่ที่นี้อีกต่อไป” ¹⁶ พระพิโรธของพระเยโฮวาห์ทรงกระทำให้เขาทั้งปวงกระจัดกระจายไป พระองค์จะไม่ทรงสนพระทัยในเขาอีกเลย คนทั้งหลายจึงไม่นับถือพวกปุโรหิต ไม่ทำคุณต่อพวก

ผู้ใหญ่¹⁷ นัยน์ตาของพวกเขามองหาความช่วยเหลือ การช่วยเหลือนั้นไร้ประโยชน์ ส่วนการเฝ้ารอคอย พวกเราได้อคอยประเทศที่ไม่อาจจะช่วยเราให้รอดได้¹⁸ มีคนสะกดรอยตามเรา จนพวกเราเดินตามถนนของพวกเราไม่ได้ เบื้องปลายของพวกเรา ก็ใกล้เข้ามาแล้ว วันเดือนทั้งหลายของพวกเรา ก็จะจบอยู่ เพราะบั้นปลายของพวกเรา มาถึง¹⁹ พวกที่ข่มเหงเราก็เร็วกว่านกอินทรีในท้องฟ้า เขาทั้งหลายวิ่งไล่กวาด พวกเราบนภูเขา เขาทั้งหลายข่มคอยจับเราในถิ่นทุรกันดาร²⁰ ลมปรมาณทางจมูกของพวกข้าพเจ้า คือผู้ที่พระเยโฮวาห์ทรงเจิมไว้ นั้น ก็ตกหลุมพรางของเขาทั้งหลายแล้ว คือพวกเรา กล่าวถึงพระองค์ท่านว่า “เราจะดำรงชีวิตของเราท่ามกลาง ประชาชาติได้ ก็ด้วยอาศัยร่วมเงาของพระองค์ท่าน”²¹ โอ ธิดาแห่งเมืองเอโดม ที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินอุส จงเปรมปรีดีและยินดีเถิด ถ้วยนั้นจะผ่านมาถึงเจ้าด้วย เจ้าจะต้องเมามาย และจะกระทำให้ตัวเองเปลือยเปล่าไป²² โอ ธิดาแห่งกรุงศิโยนเอ๋ย การลงโทษ เพราะความชั่วช้าของเจ้า ก็ครบแล้ว พระองค์จะไม่ทรงพาเจ้าออกไป ให้เป็นเชลยอีกต่อไป โอ ธิดาแห่งเมืองเอโดมเอ๋ย พระองค์จะทรงลงโทษ เพราะความชั่วช้าของเจ้า พระองค์จะทรงเผยบาปของเจ้าให้ประจักษ์

5

เพลงคร่ำครวญบทที่ห้า

¹ โอ ข้าแต่พระเยโฮวาห์ ขอทรงระลึกว่า มีอะไรตกถึงข้าพระองค์ ขอทรงพิจารณาและทอดพระเนตรความอดสูของข้าพระองค์² มรดกของพวกข้าพระองค์ได้ไปตกอยู่กับพวกต่างประเทศ บ้านเรือนของพวกข้าพระองค์ เป็นของคนต่างด้าว³ พวกข้าพระองค์เป็นคนกำพว้าและคนกำพว้า พ่อ และเหล่ามารดาของข้าพระองค์ เป็นดั่งหญิงม่าย⁴ น้ำ

ก็ต้องซื้อเขาต้ม ฟืนก็ต้องซื้อเขาใช้ ⁵ ผู้ข่มขี้ได้ขี้คอ พวก
ข้าพระองค์ไว้ พวกข้าพระองค์ทำงานหนัก และไม่มีเวลา
พักเลย ⁶ พวกข้าพระองค์พนมมือให้คนอียิปต์และคนอัส
ซีเรีย เพื่อจะได้อาหารรับประทานอ้อมหนึ่ง ⁷ บรรพบุรุษของ
พวกข้าพระองค์ได้กระทำบาป และก็ตายหมดแล้ว พวกข้า
พระองค์ต้องถูกโทษเพราะความชั่วช้าของเขา ⁸ ทาสกลับ
ปกครองพวกข้าพระองค์ ไม่มีผู้ใดช่วยข้าพระองค์ให้พ้นมือ
ของเขาได้ ⁹ ข้าพระองค์ทั้งหลายได้อาหารมาโดยเอาชีวิต
เข้าเสี่ยงเพราะดาบแห่งถิ่นทุรกันดาร ¹⁰ ผิวหนังของพวก
ข้าพระองค์ก็ร้อนปานเตาอบ เพราะความเดือดร้อนของ
ทุพภิกขภัย ¹¹ เขาทั้งหลายขึ้นใจพวกผู้หญิงในกรุงศิโยน
และข่มใจสาวพรหมจารีในหัวเมืองแห่งยูดาห์ ¹² พวกเจ้า
นายต้องถูกผูกมือแขวน ไม่มีใครแสดงความนับถือต่อหน้า
พวกผู้ใหญ่ ¹³ พวกคนหนุ่มถูกบังคับให้ไม่แบ่ง และพวกเด็ก
ต้องแบกพินหนักล้มลูกคลุกคลาน ¹⁴ พวกผู้ใหญ่หายตัวไป
จากประตูเมือง พวกคนหนุ่มได้หยุดติดสติเป่าแล้ว ¹⁵ ความ
ปลาบปล้ำก็ประลาตไปจากใจของพวกข้าพระองค์สิ้น การ
เดินรำของพวกข้าพระองค์กลายเป็นการรำไห้ ¹⁶ มงกุฎได้
ร่วงหล่นจากศีรษะข้าพระองค์แล้ว วิบัติแก่พวกข้าพระองค์
เพราะพวกข้าพระองค์กระทำบาปไว้ ¹⁷ เหตุนี้เองใจพวก
ข้าพระองค์จึงอ่อนกำลัง เพราะการเหล่านี้เองนัยน์ตาข้า
พระองค์จึงมืดไป ¹⁸ เหตุด้วยภูเขาศิโยนซึ่งรกร้างไป พวก
สุนัขจึงจอกจึงมาเดินพ่นพ่านอยู่บนนั้น ¹⁹ โอ ข้าแต่พระ
เยโฮวาห์ แต่พระองค์ทรงสถิตอยู่เป็นนิตย์ พระที่นั่งของ
พระองค์ดำรงอยู่ทุกชั่วอายุ ²⁰ เป็นไฉนพระองค์ทรงลืมพวก
ข้าพระองค์เสีย เป็นนิตย์ เป็นไฉนได้ทรงทอดทิ้งพวกข้า
พระองค์เสียนานดังนี้ ²¹ โอ ข้าแต่พระเยโฮวาห์ ขอทรง

ช่วยข้าพระองค์ให้กลับสู่พระองค์เถิด แล้วพวกข้าพระองค์
จะกลับสู่พระองค์ ขอทรงฟื้นเดือนปีของข้าพระองค์ให้
เหมือนดังก่อน ²² เว้น เสีย แต่พระองค์ทรง สลัด ที่ซึ่ง พวก ข้า
พระองค์ เสีย แล้ว และ พระองค์ ทรง กริ้ว พวก ข้า พระองค์
อย่างสิ้นพัน

พระคัมภีร์ภาษาไทยฉบับ KJV
The Holy Bible in Thai, translated from the English King James
Version

copyright © 2003 Philip Pope

Language: ไทย (Thai)

Translation by: Philip Pope

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-04-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Jul 2022 from source files dated 1 Feb 2020

c744d70c-5ccb-502a-b1bb-616f2796878a